

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

A ante O

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

per arma iusticia dextris et a sinistris: per gloriam et ignobilitatem ab *αἰσῆ* καὶ *τιμή*.

Antipophora pe. cor. figura q̄ sit cū tacite obiectioni respondetur. Nam anti contra hypophoro subduco vel suffero: quasi contraria subduco.

Antiphenes: penultima correpta nomen philosophi et contra valentiam significat. Die cum gloriose docuisset rhetorica audisset Socrate dixisse fert ad discipulos. Abire et magistrum querite. Ego enim iam repere. Statimq; venditis que habebat et publice distribuitis: nihil sibi pliusq; pallioli reservavit.

Antipsum: penultima correpta latine exemplar: simili formę vel contrariū.

Anticyra penultima correpta: insula ad sinū adiacens Daliacum et Octam montes cuius meminit Strabo. lib. ix. ubi aurore Plin. Elleborum tutissime sumitur. Quidius lib. iiii. de pon. et bibe dixisset purgates peccata succos. Quicquid et i tota nascitur anticyra. Quotiens insanum hominē significare voluerunt anticyra egere scribunt. Hora. in ar. poe. Si tribus anticyris caput insanabile nūq̄ Lonoz licino comiserit. Est et anticyra civitas iuxta Cirrham in phocide regione in conuictum conuersa sinum: ab anticyreo q̄daz Hercules etate Caparillus ab Homero dicta.

Antipater: penultima correpta nomen proprium poetę. Sidouii. Fuere et alii hoc nomine vocati. Dic antipater nobili epygramate in sapho decimam inter musas eam coapat.

Antinous egypti ciuitas ab Adriani Amasio sic dicta ut scribit Hierony. lib. contra Iouinianū.

Anteus gigas libycus que Hercules occidit: hunc fabule fingūt quasi filius terre fuerit: propter qd cadēs in terram fortior toleret assurgere.

Antheus cum h. vnus fuit et Heneg dicitur. Virgil. Anthea sergestūq; vocat.

Antipathea: discordia sicut Sympathea concordia nobilius ut docet Plin. lib. xiiii. vna et o. consul.

Antipathus latine proconsul.

Antonomastia cum accentu in penultima dici potest p nomine. i. vice nominis positio. Diome. Antonomastia est vocabulum qd sine nomine positum loco eius fungitur: ut est Arma virumq; cano: ubi intelligitur Aeneas. fit autem tribus modis. Ab animo: ut magnanimus anchisiades. i. Aeneas. Ab corpore: ut ipse arduus. i. Polyphemus. Extrinsecus: ut Ingleix puer atq; impar cōgressus Achilli: hoc est Troilus: inde antonomasticos denominatiue.

Antiochus nomen proprium regis Syrię Seleuci regis filij. Fuere et alij Antiochi Syrię reges. fuit et alius Antiochus Alcalonita philosophus Cicero nis Brutus preceptor.

Antiochia vrbis in Syria que prius Detropolis Epi phane et rebata ab alijs Theopolis: hoc est dei ciuitas appellata. Hanc Seleucus nicanor in suorum memoriam condidit olympiade. cxiij. quam ozontes fluminis interfuit ab occidentali regione: lauat menia eius farfar fluminis. Alia est antiochia ad persicus litus ab Antiocho cui sother cognomen fuit condita. Ab Antiochia sunt adiectiuus Antiochenus et Antiochensis.

Antoniorum familia Romę nobilissima vetustissima q̄ fuit: utpote que ab Antone Herculis filio et nomine nata et oriunda prodit.

Anthropus penultima producta. Nam grece ανθρωπος ο ανθρω και ποτη latine homo dicitur.

Anthropophagi populi Scythię qui humana carne vescuntur φάγω enim comedo significat. Hi populi sunt ad orientem ac septentriones: Bassagetis: et circa hos tristissima solitudo et mare quod Tabin vocant.

Anthropophornite dicitur sunt qui simplicitate rustica deum habere membra arbitrantur. Unde et anthropophornitica hęresis.

Anthracis penultima producta: latine carbones. Anthracis carbonarius. Anthracia pruna. Anthracinus color niger: a carbone q̄ carboni similis sit: siue q̄ huiusmodi color sit et tritis in mortario carbonibus. Bar. de vi. pa. Propinquę adulescentule et iam anthracinis proxiimo amiculo in gello capillo demisso sequitur luctū. Rufus Anthracis sicut scribit Dionysius ad Dama. genus est lapidis fulgidi atq; lucentis quem nos carbunculū interpretamur: et quē in duodecim lapidibus inuenimus.

Antia e. machinula ad hauriendam aquam excogitata. Nam αντια latine haurire dicitur. Bar. Lura laboratas antia tollit aquas. Et festus antlare haurire a greco αντλαω και εθρη το αντλημα καλεο μεν descendit. Luuius. florem antilabantli veri et carcestis.

Antrum: crypta latine specus vel cauerna quasi atrum ut inquit Ambrosio. lib. Hera. q̄ atro inborescat sita atq; offuscatione tenebrarum. Nam antrum vocant ingentem quandam concauitatem in vrbem ductam sed miro: cur tantus vir diciturculā etiam puerulis manifesta greca το αντρον του αντρον latine antrum esse voluerit: neq; sudaz citare aut alios grecos oportere. Est etiam nomen fluminis in Britania.

Antus animal: de quo Plinius lib. x. scribit q̄ equorum hinnitus imitetur.

Anubis: penultima adueta genitiū facit anubis vel idis et lingua egyptiaca dicitur canis in cuius forma colebatur. Hercurius ut inquit Ser. Arg. Omnis genasq; deū mōstra et lararoz anubis. Quidius sine titulo. Per tua sacra precor: per anubidis ora veredi Dio. scribit anubim filium fuisse Osiridis qui canem gestabat tanq; armorū insignia. Ex quo egypti canē venerant et anubim deū canino capite effingunt.

Anrius sollicitus mestus ab ανχω μ ανχω Unde anrietas et anrieticus de quibus supra.

Antifer: penul. correpta quasi angorem anrietasem ferens. Cice. lib. ij. Tuscul. Nunc dolorū aniferi torquent vertices: nunc serpit ardor.

Anxirus penultima correpta dicit quasi absq; rasura ab α sine et ευρω rado. Nam imberbis a Campanis colebatur Iupiter. n interponitur ad euphoniā ut αμφοροια.

Anxoz tam maf. q̄ neu. gene. vrbis est quam olim Trachinam nunc Tarracina dicitur. Bar. Siue salutaris candidus anxur aquis. Hora. Dilia tum pransitria respissim atq; subimus Imposticū lapis late candentibus anxur. Dicitur autem anxur: ut Seruius docet q̄ illic colebatur Iupiter anxurus quasi ανρω id est sine: et ευροσ nouacula q̄ barbā nunq; rasisset.

Anxger et anygrus fluminis thesalie. De quo Quidius fundit anygrus aquas.

Anypodotos ανυπο ανυποσ greci vocant qui pedibus sunt nudis.

A ante O

Aonia regio Thracię ab Aone rege Neptuni filio dicta: quem facione suorum ex apulia pulsum in Bogtiam tradunt venisse: ac de suo nomine montanam regionē Boetie vocitasse Aonia Aonesq; eius montes dicitur. Hinc Aonius aonia um. Quidius. Serparat aonios acteis phocis ab aruis. Similiter Aonides patronymicū a possessiuo. Iuue. Aptulq; bendis fontibus aonidum.

Aozii populi nō procul Zarate fluminis: qua in byrcanā mare influit ut inquit Ptolemeus. Alios Plinius in Europa collocat aozios. Scribit Strabo Aoz

fos thanatin accolluisse.
Aornos: fuit petra apud Indos p̄cepta r̄ inuia: mo/
numētis h̄storicoz̄ celebrata quasi auibz̄ inaccessi-
sa. Zenim p̄suationē significat oppōs auem. Scri-
bit Plur. Alexandrum cum intellexisset banc petraz
eeneri ab homine metuloso dixisse: nunc locus iste
facillimus est captu.

A Ante P

Apamea: insula est a Zygi fluuio circūfusa sic dicta vt
scribit Plinius ab Antiochi matre. Est et Apamea
bitumē oppidū: quā Nicomedes cognomēto Epi-
phanes P̄suli regis filius de matris Apames noie
Apameam vocari voluit. que Dyrrlea a myrlo co/
lopponioz̄ dūce dicebatur.

Apamia cum i vrbz̄ minoris affe est: r̄ vna phrygiarū
vrbium maxima fuit. Vrbs fuit nomie Lelenis qua
destructa Antiochus foter homines trāstulit in eā
que postea Apamia dicta est r̄ vrbem appellauit de
nomine matris Apamie Artabazi filie que Seleuco
nicanorū nupta fuit. Est r̄ alia vrbz̄ eius nominis in
parthia.

Apagelis pe. cor. aduerbiū grecum comicū familiari-
ter corripientis est qđ significat abduc si vis r̄ remo-
ue. Apul. Apagelis iam cruentos deos.

Apantropos penult. i. produra: latine inhumanus di-
citur. Apantropia inhumanitas.

Apella dicitur potest sine pelle. Quo noie vocati sunt iu-
dei circūcisi. Noz̄. li. Ser. Credit iudeus appella.

Appellesis: vel etis pin P̄sicianū nomen pictoris est
mū patria Loi. qui oēs p̄ios genitos futurosq; po-
stca superauit: r̄ picture plura solus pope conculit
q̄ ceteri. Fertur Alexandrum macedonē a nullo pin-
gi voluisse q̄ ab appelle. De hoc Quidius. Si nāq;
Venerem Louis p̄uississet appelles: Veris sub quo
reis illa lateret aquis.

Apenninus per duplex nm. a penna que est summitas
Ael apenninus cum oe diph. vt scribit Ser. quasi al-
pes p̄ni quem Annibal primus superauit. Dic Ita-
liam diuisit incipit a Venus r̄ supra carnos incum-
bit. Linius lib. xij. Penninū dicit disputans.

Aper porcus syluester: ab ap̄o spuma q̄ spumam
ore emittat. Ael dicit a feritate quasi asper q̄ biru-
tus sit: seu q̄ in locis asperis habitet: vt inqt̄ Var.

Aperio: ex ad r̄ pario vt inquit Plur. abiecta d. qz̄ ad se
quente p. nunq; abijcitur. Et significat patefacio Te-
retius. Fores aperit. Habetoz̄ a cor. Iuue. P̄tulit
vt mons est et aperta palluit agna. Quandoq; dete-
go: Hinc Macro. ait Iuniores solitos esse non tam
honoris q̄ vilitudinis causa maioribus caput aperi-
re. Statius. Sic fatus ap̄o enle vocat socios. Per
translationem aperire ponitur pro exponere. Plau.
Age tam: r̄ hoc enigma aperit nobis. Item pro nu-
dare. Licet. Terentur enim: ne si quo casu acciderit:
vt partes corporis quedam aperiantur: aspiciantur
non decoz̄. Item pro vulnerare. Iuue. fuisse aperi-
re caput cadelam apponere valuis. Vnius verbi cō-
posita sunt ad aperio: qđ est valde aperio. A quo ad-
perile penultima correpta qđ aperit vel aperiri pōt
vt versatilis apis qui versat̄ vel versari potest. Qui-
dus de rit. Apicis a dextra latus hoc adaptile tauri
Ex aperio: foras vel valde aperio.

Apelus unctis. montis nomen est qui nemez̄ supiacet:
vbi Theseus Ioui primū operatus creditur. Dicit̄
ab heroe. cui Aphebas nomen erat. Nap. Dons
erat audaci seductus in ethera dorso. Homine lernei
dicunt apelinus coloni Bentibus argolicis olim fa-
cer. Ab hoc monte apelinus Iupiter dictus fuit.

Apes vel porius apis in notatiuo singulari Lol. lib. x.
Nam quāto grandior apis atq; rotundior: tāto peior.

Quid̄ li. xij. Vera. Non apis inde tulit collectos
sedula flores. Hoc nomen compositū cristimāe p̄te-
rigz̄ ab a sine r̄ pes: q̄ sine pedibus nasci videatur id
genus volucris. Dicente Virg. Trunca pedū pri-
mo. Sed cū non seruet analogiā: sicut cetera cōposi-
ta: Bipes edis: tripes edis: compes edis: magis sim-
plex iudicandū est. Creatur apes ex bobus sicut sca-
brones ex equis: luci ex mulis: velpes ex asinis

Apis idis: vel apis apud egyptios bos dicitur qui r̄ p
numine colitur. Luc. Et sacer in cineres magni ma-
crabitur apis. Hinc etiā dicitur est serapis: a quibus-
dam Osiris. Aug. lib. xvij. de ciuita. dei. Rex argi-
uoz̄ū apis nauibus transeuctus in egyptū cū ibi mor-
tuus fuisset fact̄ est Serapis: omniū maximus egyptioz̄
deus. Moīs autē huius cur nō apis etiaz̄ post
mortē: sed Serapis appellatus sit: facillimā rationē
Carro reddat. Quia em̄ arca in qua mortuus ponit̄
qđ oēs iam sarcophagū vocat. σπορος soros dicit̄
grece: r̄ ibi eū sepultū venerari ceperunt p̄iusq; tem-
plū eius esset extructum velut sorosapis vel sorapis
primo: deinde vna littera vt fieri solet cōmutata sera-
pis dicitur est. Ille autem quē mirabili vanitate dece-
pta egyptus in honorē eius diuitis affluētib; aiebat
qm̄ eā sine sarcophago viuū venerabatur apis nō se-
rapis vocabatur: Quo boue mortuo quomā quere-
batur et reperiebatur vitulus coloris eiusdem: mirum
quoddā r̄ diuinitus sibi procuratū esse credebatur. Est
etiam apis vicus in ap̄rica: quia nobilis religione
egypti locus esset.

Apianus a um. quod apes auide sumit. Unde apiang
vug dicit̄ sunt q̄s vt inqt̄ Col. mulce insectantur: nūc
vulgo a mulcis mulcarelle dicunt. Greci sicā vocat
etiam a quodam sapore quasi castorio. Pl. lib. xij.
Apiang apes dedere cognomē p̄cipue eaz̄ auide.

Apiarius qui curat siue qui possidet apes. Pl. lib. xij.
Prouētū em̄ sperat apiariū large floz̄escere thymo.

Apiariū: locus vbi apes cōsident: hoc est vbi aluci apū
tenentur: qđ mellison a mellis: hoc est apibus etiaz̄
r̄ mellariū nominat. Lol. lib. x. Non est dubitandū
quin edificio iunctū apium maceria circūdemus sed
in ea p̄te que teris latrinez̄ sterquilinū r̄ balnei odo-
ribus libera est.

Apiculo diminutiū: parua apis. Pl. lib. vij. Quadri-
gam ex eadem materia quas mulca integeret alis fa-
bricatam r̄ nauē quā apicula pennis abscederet. Di-
citur r̄ apicula ab apes notatiuo que merops etiam
vocatur. Virg. Deropes aligz̄ volucres.

Apiastra illa avis dicitur que apes comedit.

Apium herba folia habens petroselino similia sed ma-
iora ex qua fiebant apud antiquos coronę viciorib;
sacri certaminis Nemez̄. Iuue. Gaudez̄is sedo pere-
grina ad pulpita saltu. Prostitui gratę apium me-
ruisse coronę. Ab apū etiā nū corona quā L. Apius
in achaja meruit: apioz̄ gentē Rome esse cognomē-
tā legimus. Quidā hoc nomen ab Apice deducunt
qz̄ antiqui apices capitis apio coronabāt. Hanc her-
bam greci Selinon dicunt: cuius multa sunt genera.
Qđ em̄ sponte in humidis nascitur. Helioselinū di-
citur. Loz̄ em̄ dicitur palus: vno folio est nec biru-
tum: quod in sicis hipposelinūz̄ quo equi libenter
vescuntur: pluribus folijs est simile helioselino. Id
et petroselinum r̄ olulatum siue olulatum nuncu-
patur. Tertium oreoselinū quasi montanū apium
dicitur folij radice tenui.

Apiastrum herba est que a melissis melissephylon ap-
pellatur. hoc est apū folium. Et a melle dicitur mel-
litrena. nullo magis floz̄e gaudent apes.

Apice oues dicit̄ sūt q̄ nō amplo corpore sint nec mul-
tam lanam habent circa corpus rotum.

Apia via Romę ab Apio claudio sic vocata.